

INHOUD

Voorwoord	7
Praktisch gebruik van de gids	8
Gedragcode voor de mountainbiker	13
Wegwijs in deze gids	14
Mountainbikeroutes in Antwerpen	17
Mountainbikeroutes in Limburg	49
Mountainbikeroutes in Oost-Vlaanderen	91
Mountainbikeroutes in Vlaams-Brabant	171
Mountainbikeroutes in West-Vlaanderen	239
De mountainbikenetwerken in Vlaanderen	304
Register	312



VOORWOORD

Anno 2015 kent de mountainbikesport in Vlaanderen nog steeds een exponentiële groei. Het mountainbiken wordt op vele manieren aangeboden, gepromoot, geconsumeerd en beleefd. Om deze fantastische natuurgebonden sport te beoefenen kun je terecht bij de wekelijkse organisaties van eenmalige en semipermanente toertochten of je maakt gebruik van het netwerk van bijna 7000 kilometer bewegwijzerde routes waarmee je Vlaanderen kunt doorkruisen. Fietsplezier gegarandeerd! Naast promotionele initiatieven zoals de toertochten en lessenreeksen Start-to-mountainbike, zijn het de erkende Vlaamse wielersportfederaties die het mountainbiken op de kaart zetten. Het aantal aanbieders op de markt blijft alsmat toenemen. Lokale besturen zijn nog steeds vragende partij om ook op hun grondgebied een vast bewegwijzerd parcours te ontwikkelen. Sportwinkels, fietswinkels en speciaalzaken bieden een steeds gespecialiseerder gamma van mountainbikes en bijpassende uitrusting aan en we kennen een razend-snelle ontwikkeling van webapplicaties op maat gemaakt voor de mountainbiker.

Het gebruik van de mountainbike-gps, routebeschrijvingskaarten, de mountainbikeplanner en kwaliteitsvolle bewegwijzering helpen om de beleving van deze sport nog aantrekkelijker te maken.

Het 'booming' karakter van deze sport bracht echter ook een wildgroei van minder kwaliteitsvolle initiatieven en bewegwijzeringstechnieken met zich mee. De organisatoren van toertochten hielden niet altijd rekening met de regelgeving van het agentschap Natuur en Bos, en ook de individuele mountainbiker week al eens af van het voorziene pad, met de nodige conflicten met natuur- en bosbeheerders tot gevolg.

Via de oprichting van een Vlaamse Stuurgroep Mountainbike, waar de provinciale sportdiensten en Bloso deel van uitmaken, werd daar efficiënt op ingespeeld door het aanbieden van een verantwoord, uniform en kwaliteitsvol kader voor het mountainbiken in Vlaanderen. Dat kader werd uitgewerkt in een handig draaiboek dat ter beschikking wordt gesteld aan lokale besturen die interesse hebben om een mountainbikeroute te realiseren. Daarnaast wordt elke route voorgesteld aan de provinciale werkgroepen Natuur en Sport, waar de route getoetst wordt aan de richtlijnen en regelgeving zoals opgelegd door het agentschap Natuur en Bos en de Vlaamse Stuurgroep Mountainbike.

Tot op heden werden 139 permanente mountainbikeroutes en 16 mountainbikenetwerken gerealiseerd die uniform bewegwijzerd zijn en op regelmatige basis kwalitatief onderhouden of gerenoveerd worden. De routes bieden alvast voldoende variatie op het vlak van moeilijkheidsgraad, offroadpercentage, ondergrond, techniek en landschappelijke omgeving, zodat zowel de zin voor natuur als de sportieve uitdaging bij de mountainbiker geprikkeld wordt.

Een overzicht met meer gedetailleerde informatie van al deze routes vind je terug in deze handige gids. Een gids waarin elke mountainbiker zijn gading vindt.

Wij wensen jullie alvast veel sportplezier!

Philippe Paquay

Administrateur-generaal Bloso

PRAKTISCH GEBRUIK VAN DE GIDS

In deze handige gids vind je alle mountainbikeroutes in Vlaanderen die door de Vlaamse Stuurgroep Mountainbike zijn bewegwijzerd. Alle trajecten werden gerealiseerd door de betrokken gemeentebesturen en plaatselijke mountainbikeverenigingen in samenwerking met Bloso, de provinciale sportdienst en de provinciale werkgroep Natuur en Sport.

We onderscheiden twee soorten routes:

Permanente mountainbikeroutes

Een permanente mountainbikeroute is een route die een of meerdere startplaatsen heeft, een of meerdere lussen bevat en die vast bewegwijzerd is.

Permanente mountainbikenetwerken

Een mountainbikenetwerk is een geheel van lussen, met eventueel verbindingstrajecten en inrijroutes, dat vast bewegwijzerd is. Een mountainbikenetwerk heeft meerdere startplaatsen en het traject heeft een regionaal karakter.

ENKELE PRINCIPES BIJ HET UITSTIPPELEN VAN EEN ROUTE

- De omloop moet voldoende 'sportief' zijn en afgestemd op een beoefenaar die een fysieke inspanning niet schuwt.
- De permanente mountainbikeroute bestaat in principe uit een of meerdere op elkaar aansluitende lussen, aangeduid in verschillende kleuren: groen, blauw, rood en zwart. De inrijroutes en de verbindingstukken (netwerk) zijn bij voorkeur geel.
- Een permanent mountainbikenetwerk bestaat uit een combinatie van bestaande permanente mountainbikeroutes, een of meerdere aan elkaar aansluitende lussen (bij voorkeur 10 tot 30 km), eventueel een of meerdere korte verbindingstukken tussen bestaande permanente mountainbikeroutes (bij voorkeur 1 tot 8 km) en/of een of meerdere inrijroutes.
- Per permanente mountainbikeroute kunnen een of meerdere startplaatsen voorzien worden. Zodoende zijn er voor de mountainbiker meerdere combinaties mogelijk.
- De totale lengte van de permanente mountainbikeroute is bij voorkeur minimum 35 km.
- Het algemeen concept moet getuigen van respect voor bos- en natuurgebieden en open ruimten in het algemeen.
- Voor openbare wegen, privéwegen en andere doorgangen is steeds een voorafgaande toestemming van de eigenaar en de weg- en terreinbeheerder vereist. Er wordt aangeraden om zo weinig mogelijk gebruik te maken van privéwegen. Een voorafgaand overleg met lokale actoren zoals sport- en milieuraden (via gemeentebesturen, steeds onder regie van de sportdiensten) en met mountainbikeclubs wordt sterk aanbevolen.
- De routes dienen via aanduiding van sterren de moeilijkheidsgraad aan te geven. Eén ster (★) voor de beginnende mountainbiker, twee sterren (★★) voor de mountainbiker met ervaring en drie sterren (★★★) voor de geoefende mountainbiker.

Het aantal sterren is afhankelijk van een aantal vooropgestelde criteria:

- *het offroadpercentage*
- *het hellingspercentage in functie van de hoogtelijnen*
- *het soort ondergrond (uiteraard ook afhankelijk van seizoen- en weersomstandigheden)*
- *de lengte van de route*
- *de techniciteit van het parcours (smal, hobbelig, heel oneffen, hindernissen...)*
- *de vereiste conditie*

Een combinatie van tweemaal 1 ster kan soms 2 sterren geven.

CRITERIA VOOR DE WEGKEUZE

De route moet maximale waarborgen bieden inzake veiligheid: drukke verkeerswegen en gevaarlijke kruispunten moeten zo veel mogelijk vermeden worden. Er moet rekening gehouden worden met specifieke situaties (o.a. veilige afstand van beek, prikkeldraad...).

- Om veiligheidsredenen zal op smalle paden de route enkel in één rijrichting worden uitgestippeld. Bij dubbel gebruik moeten de paden voldoende breed zijn om meerdere gebruikers vlot en veilig te laten passeren.
- De voorkeur gaat uit naar wegen op oneffen terrein waarbij evenwel waardevolle natuurelementen worden ontzien.
- Er wordt zo veel mogelijk gebruikgemaakt van onverharde wegen. Onder de term onverhard verstaan we: stapweggetjes, kerkweggetjes, kasseiwegen, aardewegen, halfverharde wegen (dolomiet...).
- Er wordt een minimumpercentage van 50 procent onverhard verwacht.
- Het gebruik van wegen met een bijzonder statuut of erfdienstbaarheid moet eerder uitzondering dan regel zijn.
- Aansprakelijkheid: de gemeente op wiens grondgebied de route zich bevindt, heeft een zorgvuldigheidsplicht om de gebruikers goed te informeren met betrekking tot veiligheidsaspecten, mogelijke risico's, moeilijkheidsgraad... De gemeente moet ook te allen tijde de nodige maatregelen nemen om gevaren te vermijden. Mountainbiken impliceert echter een mate van 'aanvaard risico'. Het is dus zeker niet zo dat een gemeente voor ieder ongeval aansprakelijk gesteld kan worden.
- Indien er een technisch moeilijker traject voorkomt op de route moet de gebruiker daarvoor duidelijk gewaarschuwd/ingelicht worden en er moet een alternatief voorzien worden om dit traject te vermijden.
- Om de attractiviteit van bepaalde minder technische routes te verhogen en om te vermijden dat de gebruiker zelf meer technisch aantrekkelijke delen buiten de route opzoekt, raden we aan, in de mate van het mogelijke, op het traject kunstmatig aangelegde technische hindernissen aan te brengen.

BEWEGWIJZERING

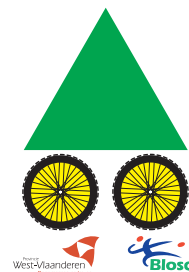
Het startbord

Bij elke startplaats is er een overzichtelijk startbord van de route aangebracht. In bos- en natuurlijke omgeving wordt het bord voorzien van een houten kader, terwijl voor niet-bosrijke omgevingen de keuze tussen een houten of metaal kader openblijft. Er kan ook gekozen worden voor een startbord met of zonder poten.



De bewegwijzeringsplaatjes

De bewegwijzeringsplaatjes bestaan uit een vierkant, aluminium plaatje (10 x 10 cm), waarop een gelijkzijdige driehoek (met wisselende kleuren: groen, blauw, rood, zwart, geel) en twee fietswielen zijn aangebracht. De plaatjes worden met behulp van eenwegschroeven bevestigd op de platte/schuine zijde (in de rijrichting) van de vierkante palen. De bewegwijzering wordt bij voorkeur aan de rechterzijde aangebracht, bij elke richtingsverandering (telkens voor en na het kruispunt) en regelmatig herhaald bij een lang aangehouden richting. Daarop worden de logo's van het Bioso en de provincie vermeld.



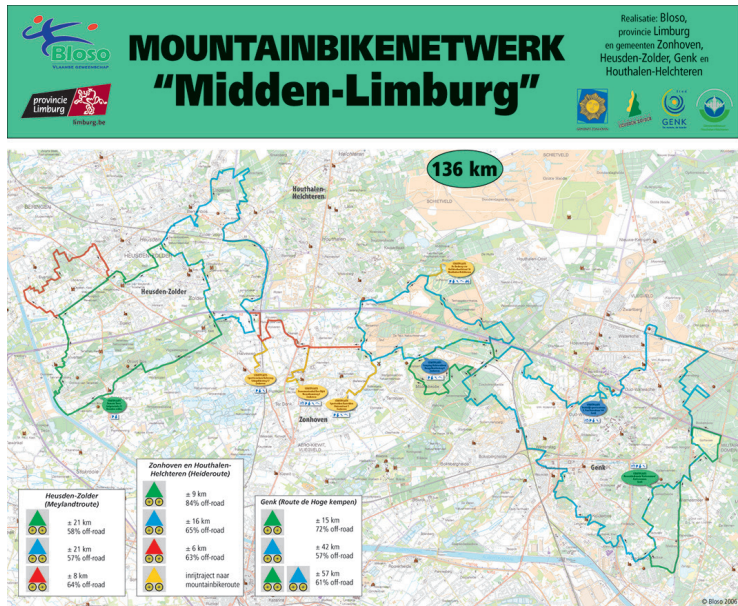
De gemeenteplaatjes

Om de mountainbiker bewust te maken van zijn geografische bestemming, kunnen aan alle grensovergangen onder de bewegwijzeringsplaatjes gemeenteplaatjes (10 x 5 cm, in aluminium) bevestigd worden. De lay-out is gelijkaardig aan de officiële gemeenteborden die op de openbare weg gebruikt worden.



De connectieborden

Aan alle splitsingen waar de mountainbiker een keuze moet maken (andere lus, andere verbinding, een inrijroute...) wordt een connectiebord geplaatst.



De gevaarsborden

Aan gevaarlijke kruispunten en andere gevaarlijke plaatsen zal een gevaarsbord de mountainbiker erop wijzen dat hij/zij moet vertragen of stoppen. De gevaarsborden bestaan uit een vierkant, aluminium plaatje (10 x 10 cm), waarop een gevarendriehoek met uitroepteken werd aangebracht. Het plaatje wordt met behulp van eenwegschroeven bevestigd. Indien er geen bewegwijzering aanwezig is, wordt er een extra paal geplaatst.



De trajectwijzigingsborden

Bij elke trajectwijziging wegens wegenwerken of andere werken kunnen omleidingsbordjes geleend worden. De bordjes bestaan uit een vierkant, aluminium plaatje (10 x 10 cm), waarop een zwarte driehoek met oranje achtergrond en onderaan de tekst 'trajectwijziging' wordt aangebracht.

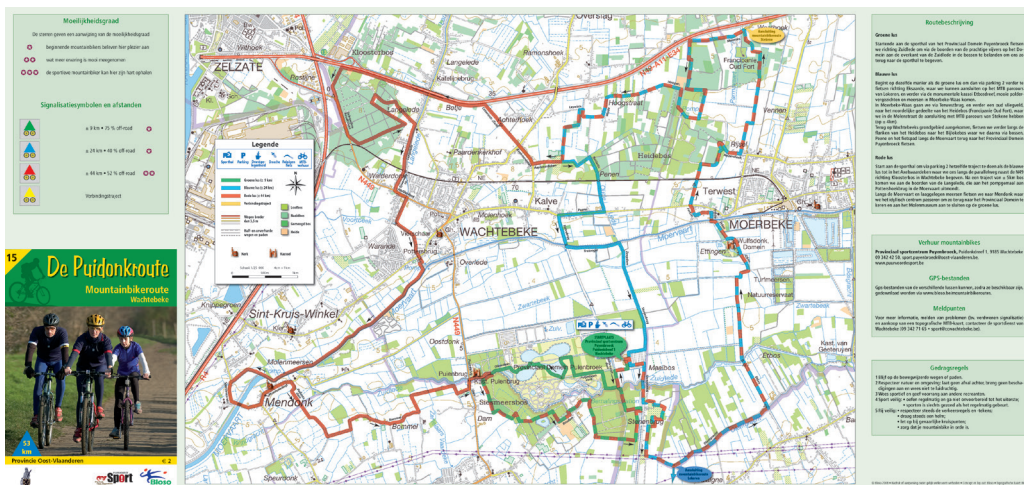
Terug naar start

Wanneer er terug naar de start gereden moet worden, zijn er vierkante, aluminium plaatjes (10 x 10 cm) ter beschikking met oranje driehoek en tekst 'terug naar start'.

De palen

De 12 cm brede, vierkante, houten (of imitatiehouten) paal heeft een lengte van 1,50 m en steekt 1 m boven het maaiveld uit. De palen worden 50 cm diep in de bodem verankerd.





De routebeschrijvingskaart

Dit is een topografische kaart waarop de verschillende mountainbikelussen (verbindingen en knooppunten voor de mountainbikenetwerken) worden ingetekend. Deze kaarten worden aangemaakt op vochtbestendig en duurzaam papier en worden tegen een vaste verkoopprijs verkocht. Netwerkkarten worden in een doorschijnend doosje aangeboden. De kaarten kunnen aangekocht worden via www.vlaamsemountainbikeroutes.be of bij de sportdienst van de gemeente die de mountainbikeroute doorkruist.

WEBSITES

Op de websites www.bloso.be/mountainbike en www.vlaamsemountainbikeroutes.be kan de mountainbiker alle mountainbikeroutes (permanente/netwerken) vinden die erkend zijn door de Vlaamse Stuurgroep Mountainbike. Behalve de informatie op startborden en de routebeschrijvingskaarten bieden de websites ook:

- points of interest
- gps-downloads
- een reageerknop
- de mogelijkheid om de routebeschrijvingskaart digitaal te bestellen
- een mountainbikerouteplanner

CONTROLE, NAZORG EN ONDERHOUD

De Vlaamse Stuurgroep Mountainbike heeft oog voor kwaliteit. Daarom worden de routes regelmatig gecontroleerd door zogenaamde 'peters', die door de gemeenten worden aangesteld. Eventuele opmerkingen van de peters over de route worden gerapporteerd aan de gemeentelijke sportdienst, die instaat voor de nazorg en het onderhoud. Dat kan gaan over bijvoorbeeld de toestand van de palen of bewegwijzering, gras dat gemaaid moet worden, overhangende takken, netels, eventuele herstellingen aan het wegdek en de toegankelijkheid. Daarnaast is er een jaarlijkse controle door de Vlaamse Stuurgroep Mountainbike zelf. Als blijkt dat de permanente route op regelmatige tijdstippen goed onderhouden wordt, ontvangt de gemeente in kwestie een kwaliteitslabel op het startbord.